

Komandi partur
Fólk komu manga staðni frá í ørindum til smiðjuna. Um fingur tey bæði mat og turr klæðir.

Lyklarnir til smiðjuna

Skipini

Arbeiðið í smiðjuni virkaði ymiskt alt eftir árstíðini. Ein part av árinum vóru tað mest skip, sum smiðað varð til. Hetta stóð við frá tí, skipini komu heim í september-oktober, og til tey fóru avstað aftur várið eftir.

Tá ið skipini komu aftur um heystið, kom sokallaða skipa-smiðið. Tá komu manningar við øllum tí, sum var slitið umborð. Tá í tíðini vóru tað seglini, sum blivu brúkt, og tá var ikki tíð til at gera nakað annað fram til januar. Tá var farið at rigga til, at skipini skuldu á Suðurlandið.

Aftan á jól og nýggjár komu manningarnar, og sum oftast skiparin við, eftir tí, sum var gjørt liðugt í smiðjuni.

Tað kundi verða stuttligt, tá ið smiðjan fylltist við monnum, tí ofta glósaðu teir hvønn annan.

Tað var eingin vegur oman á bakkan, har sum smiðjan stóð. Tað mátti farast heilt niðan á ovara koyrivegin, sum gekk til Gøtu.

Nógv var tungt av tí, sum skuldi berast. Tað vóru stórir blokkar og svanahálsar. Onkuntíð hjálpi eg til.

Eg minnst eitt kvøld, sum teir á "Lizzi" hjá Símun Simonsen á Høgabóli í Saltangará komu í smiðjuna. Tá var Jógvan, sonur Símun, skipari. Símun átti ein lítlan lastbil. Hann stóð uppi á koyrivegnum, og so bleiv lutað niður á menninar, hvat teir kláraðu at bera. Har var ein stórir blokkur, ein stórskjøtissblokkur, eftir. So minnst eg, at ein maður, sum var minstur, segði, sum hann tók í blokkin, at hendan skuldu hann og skiparin bera. Tí bleiv nógv grinið at.

Menn aðrastaðni frá á fjørðinum komu við báti, sum t.d. av Strondum. Har smiðaðu vit til fleiri skip, so sum "Austerlitz", "Knørr", "Marité", "Alexandru" og "Bearnaise".

Av Toftum var tað "Gunhild" niðri við Rætt, sum eg minnst væl.

Málningur av Tummasi

Eisini vóru tað skipini á Høgabóli og ikki at gloyma "Sanna", skonnartin hjá Napoleon Jacobsen á Glyvrum. Eg minnst, tá ið teir komu í smiðjuna. Teir vóru so friðarligir.

Síðan var tað "Lítla Emma" hjá Andreas í Dalinum í Lamba, "Bjørn Ólafson" hjá gamla Weihe í Søldarfirði. "William Martin" úr Rituvík, "Elsa" og "Buttercup" av Toftum, "William Cloves" hjá Jóan Paula Gregersen í Syðrugøtu.

Vit arbeiddi eisini fyri skip úr Havn, úr Suðuroy og flest øllum støðum í Føroyum. Tað verður ov nógv at rokna øll skipini upp.

Tá skipini vóru farin - vóru tað húsarhaldini

Tá so skipini vóru farin, vóru tað

framvegis langir dagar, ið arbeiðt var. Tá var farið í holt við at smiða alt til húsarhald. Hetta kundi vera alt millum himmal og jørð, tað verður ov langt at skriva um alt tað.

Ein stórir partur var grinda-reiðskapur. Tað vóru hvalvákn, sóknaronglar, knívar, skutlar.

Annað dømi er grev til hakar og pinnagrev til at skera torv við. Næstan alt til húsarhaldið kom í smiðjuna.

So hvørt, sum motorarnir blivu størri ella skipini fingur motor, minkaði talið á seglum. Tá bleiv minni slit av seglgreiðum. So kom bara annað í staðin. Undir krígnum var m.a. smiðað krúllujørn til konufólk.

gjøgnum botnin. Tá mátti farast í smiðjuna við honum at fáa hann afturgjörðan. Ein slíkur pottur var gjörður úr stoypijarni, og hann hevði trý bein.

Ofta vóru gátur bornar fram um gerandislutir. Ein av teimum var um pottin. Hon er:

"Hann er krókutur faðir og búkut móðir og trý kollut børn". "Krókutur faðir" var honkin, "búkut móðir" var potturin. Tey "trý börnini" vóru beinini at standa á.

Tað varð sagt, at ein skuldi ikki siga loysnina á einari gátu. Hon skuldi gitast ella kom illveður, men nú havi eg so sagt hana.

Eg havi enn í høvðinum, hvussu vit smiðaðu beinini á pottinum. Tað, sum var brúkt til pakning at leggja í millum, var ein góður pakningur - tað var súrdeiggj. Tá ið beinið var sett í, var altíð farið niðan til mammu eftir súrdeiggi.

Zacharias Zachariassen, sum seinni gjørdist trúðari, ættaður úr Mortanstovu í Norðragøtu, segði fyri mær, at hann - saman við systkinabarni sínum Zacharias Leitisstein - báðir skyldmenn hjá mær, hevði verið eftir einum potti í smiðjuni. Hann var klovnaður og skuldu gerast aftur. Teir vóru komnir út á Skipanes við einum bili og bíðaðu eftir at koma inn aftur við sama bili, sum Reimar Isaksen úr Norðragøtu koyrdi.

Tá ið teir koma niðan aftur á vegin fór at regna. Pápi bað teir hvølva pottin niður yvir høvðið, og tað skiftust teir um at gera. Tá riggaði hann sum eitt regnskjóll.

Tá vóru teir ungu ikki eftirspurdir

Alt bleiv umvælt, tí tað var biligari enn at keypa nýtt. Carl Weihe

av Norðskála, sum var systkina-barn við mammu mína, lærði at smiða hjá pápa.

Carl fortaldi mær um, tá ið hann kom at biðja um lærupláss. Pápin - Johan - og hann komu gangandi av Norðskála út á Skipanes. Teir vóru bodnir inn í norðaru stovuna, tí tað var finastova. Har var eitt stórt borð og fyra stólar og so eitt lítið borð, sum ein urtapottur stóð á.

Carl segði, at pápi mín settist við annan endan á borðinum og pápi hansara við hin endan. Sjálvur slapp hann ikki at sita við borðið. Hann bleiv settur á ein stól úti í einum horni í stovuni.

Teir báðir tosaðu um, at hann skuldi bógva hjá okkum. Mamma skuldi vaska honum klæðini og geva honum mat, men løn skuldi hann onga hava. Hann slapp ongantíð at siga nakað.

Carl fekk illa arbeiðt í smiðjuni, tí hann toldi so illa kola-roykin. Hann bleiv trongur fyri andanum, men hann gjørdi sveinastykki. Tað var eitt hakagrev. Tað var ikki bara at siga tað at gera grev, tí tað var stál í miðjuni.

Tá náttpotturin kom í smiðjuna

Carl segði mær onkrar søgur úr smiðjuni. Hann segði, at einaferð kom ein gamal bóndi úr Lamba inn í smiðjuna við einum nátt-potti, sum hol var komið á.

Tað hendi ofta, at tá ið maljan fór av, rustaðu pottarnir, og so lak landið út á gólvið. Pápi loddaði pottin, meðan hann bíðaði.

Carl segði, at bóndin bleiv so glaður, tá ið potturin varð blivin heilur, at hann rann heilt til Lamba. Tað var, sum um hann hevði veingir.

Matilda, seinna kona Tummas, átti sín part av smiðjusøguni